

SOCIALINIS DARBAS PATIRTIS IR METODAI

2015 15 (1)

ISSN 2029-0470 (spausdintas)
ISSN 2029-5820 (internetinis)
<http://dx.doi.org/10.7220/2029-5820.15.1>

SOCIALINIS DARBAS PATIRTIS IR METODAI

2015 15 (1)

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS

VERSUS AUREUS

2015

REDAKCINĖ KOLEGIJA

Vyr. redaktorius

Prof. dr. Jonas Ruškus, Vytauto Didžiojo universitetas

Redaktorė

Doc. dr. Rasa Naujanienė, Vytauto Didžiojo universitetas

Šio numerio redaktorė

Dr. Jorūnė Vyšniauskytė-Rimkienė, Vytauto Didžiojo universitetas

NARIAI

Tarptautinė redakcinė kolegija

Prof. dr. Isabel Maria de Carvalho Baptista, Portugalijos katalikiškasis universitetas (Universidade Católica Portuguesa), Portugalija

Prof. dr. W. David Harrison, Rytų Karolinos universitetas (East Carolina University), Jungtinės Amerikos Valstijos

Prof. dr. Margareta Hydén, Linköpingo universitetas (Linköpings Universitet), Švedija

Dr. Monica Kjørstad, Oslo universitetas (Universitetet i Oslo), Norvegija

Dr. Anita Gulczynska, Lodzės universitetas (Uniwersytet Lodzki), Lenkija

Prof. dr. Juha Perttula, Laplandijos universitetas (Lapin Yliopisto), Suomija

Prof. dr. Katherine Tyson McCrea, Čikagos Lojolos universitetas (Loyola University of Chicago), Jungtinės Amerikos Valstijos

Prof. dr. Darja Završek, Liublianos universitetas (Univerza v Ljubljana), Slovėnija

Prof. dr. Lennart Nygren, Umeå universitetas (Umeå Universitet), Švedija

Regioninė redakcinė kolegija

Doc. dr. Elvyra Acienė, Klaipėdos universitetas

Dr. Julija Eidukevičiūtė, Vytauto Didžiojo universitetas

Dr. Darius Gerulaitis, Šiaulių universitetas

Doc. dr. Violeta Ivanauskienė, Vytauto Didžiojo universitetas

Janina Kukauskienė, „Lietuvos Caritas“

Doc. dr. Nijolė Teresė Liobikienė, Vytauto Didžiojo universitetas

Doc. dr. Dalija Snieškienė, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija

Dr. Laura Varžinskienė, Vytauto Didžiojo universitetas

Prof. dr. Nijolė Večkienė, Vytauto Didžiojo universitetas

Dr. Jorūnė Vyšniauskytė-Rimkienė, Vytauto Didžiojo universitetas

Doc. dr. Laimutė Žalimienė, Vilniaus universitetas

Dr. Birutė Švedaitė-Sakalauskė, Vilniaus universitetas

Dr. Gedas Malinauskas, Vytauto Didžiojo universitetas

Prof. dr. Natalija Mažeikienė, Vytauto Didžiojo universitetas

VIRŠELIO MAKETO AUTORIUS

Rimantas Plungė

VIRŠELIO NUOTRAUKOS AUTORIUS

Rimantas Plungė

© Vytauto Didžiojo universitetas, 2015

© „Versus aureus“ leidykla, 2015

ADMINISTRATORĖ

Rita Aukštakalnytė, Vytauto Didžiojo universitetas

Leidiny „Socialinis darbas. Patirtis ir metodai“ referuojamas „Index Copernicus“
ir EBSCO duomenų bazėse.

Leidinio tinklalapis: <http://sd.vdu.lt>

El. paštas: sdpm@smf.vdu.lt

TURINYS

REDAKTORĖS ŽODIS	8
JAUNO ŽMOGAUS GYVENIMO YPATUMAI	
LORETA GUSTAINIENĖ, UGNĖ PAUKŠTĖ VAIKAIČIŲ VERTYBIŲ SISTEMOS, SUSIFORMAVUSIOS IŠ BENDRAVIMO SU SENELIAIS PATIRTIES, YPATUMAI: KOKYBINĖ ANALIZĖ	11
VITALIJA LYSKA, JORŪNĖ VYŠNIAUSKYTĖ-RIMKIENĖ GYVENIMAS „TAI KAIP SIEKIAMYBĖ, KAIP ĖJIMAS“: PAAUGLIŲ EGZISTENCINĖS TEMOS	33
ŽIVILĖ DAPŠAUSKAITĖ FOLKLORINIAI MOKSLEIVIŲ ATMINIMŲ SĄSIUVINIAI XX A. PAB. – XXI A. PR.: ŽANRO KAITA SOCIALINIŲ POŽIŪRIŲ	45
JAUNIMO SOCIALINIS DALYVAVIMAS	
DOVILĖ JEZUKEVIČIŪTĖ, JOLANTA SKIRMANTIENĖ SAVANORIŠKOS VEIKLOS METU ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ SVARBA DARBO RINKOJE: DARBDAVIŲ NUOMONĖ	61
IRENA ZALESKIENĖ, VAIDA ANDRIUŠAITYTĖ STUDENTŲ PILIETINIS AKTYVUMAS: LIETUVOS EDUKOLOGIJOS UNIVERSITETO ATVEJIS	85
JAUNIMO PROBLEMŲ SPRENDIMŲ PAIEŠKA	
TATJANA GUROVA, PAULIUS GODVADAS PATYRIMINIO UGDYMO METODO VEIKSMINGUMAS DIRBANT SU SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMAIS JAUNAIS ŽMONĖMIS	97
OKSANA LIUTKEVIČIENĖ SOCIALINĖS ATSKIRTIES VAIKŲ IR JAUNIMO TINKAMŲ SOCIALINIŲ SPRENDIMŲ PAIEŠKA INTEGRACIJOS Į VISUOMENĖ PROCESE	119
KOMENTARAS	
JONAS RUŠKUS PATYČIŲ ŠVIETIMAS	137
INTERVIU	
SU VŠĮ „ACTIO CATHOLICA PATRIA“ VADOVE KRISTINA MAČIULYTE	141
MOKSLINĖS-PRAKTINĖS KONFERENCIJOS „JAUNIMAS GLOBALIOJE VISUOMENĖJE: POKYČIAI IR IŠŠŪKIAI“ REZOLIUCIJA	147

CONTENT

PREFACE	8
PECULIARITIES OF YOUNG PEOPLE'S LIFE	
LORETA GUSTAINIENĖ, UGNĖ PAUKŠTĖ PECULIARITIES OF GRANDCHILDREN VALUE SYSTEM IN RELATION TO COMMUNICATION WITH THEIR GRANDPARENTS: QUALITATIVE ANALYSIS	11
VITALIJA LYSKA, JORŪNĖ VYŠNIAUSKYTĖ-RIMKIENĖ LIFE "IS LIKE ASPIRATION, LIKE MOTION": ADOLESCENT'S EXISTENTIAL THEMES	33
ŽIVILĖ DAPŠAUSKAITĖ SCHOOLCHILDREN'S FOLKLORIC NOTEBOOKS OF REMEMBRANCES AT THE END OF THE 20 TH CENTURY – AT THE BEGINNING OF THE 21 ST CENTURY: THE CHANGE OF THE GENRE IN SOCIAL POINT OF VIEW	45
YOUTH SOCIAL PARTICIPATION	
DOVILĖ JEZUKEVIČIŪTĖ, JOLANTA SKIRMANTIENĖ THE IMPORTANCE OF VOLUNTEERING COMPETENCES ON THE LABOR MARKET: THE OPINION OF EMPLOYERS	61
IRENA ZALESKIENĖ, VAIDA ANDRIUŠAITYTĖ STUDENTS' CIVIC ENGAGEMENT AT THE LITHUANIAN UNIVERSITY OF EDUCATIONAL SCIENCES	85
LOOKING FOR SOLUTIONS TO YOUTH PROBLEMS	
TATJANA GUROVA, PAULIUS GODVADAS SOME EFFECTS OF EXPERIENTIAL LEARNING METHOD IN SOCIAL WORK WITH VULNERABLE YOUNG PEOPLE	97
OKSANA LIUTKEVIČIENĖ CHILDREN AND YOUTH WHO SUFFER SOCIAL EXCLUSION: LOOKING FOR ACCEPTABLE SOCIAL DECISION OF THEIR SUCCESSFUL INTEGRATION TO SOCIETY	119
COMMENT	
JONAS RUŠKUS EDUCATION ON BULLYING	137
INTERVIEW	
WITH KRISTINA MAČIULYTE, DIRECTOR OF PUBLIC INSTITUTION „ACTIO CATHOLICA PATRIA“	141
SCIENTIFIC – PRACTICAL CONFERENCE "YOUTH IN GLOBAL SOCIETY: CHANGES AND CHALLENGES" ADOPTED RESOLUTION	147

PRATARMĖ

Mielieji žurnalo „Socialinis darbas. Patirtis ir metodai“ skaitytojai,

Šis žurnalo numeris skirtas jaunimo tematikai. Jaunimas tradiciškai praplečia visuomenėje nusistovėjusias ribas. Jaunimo tema taip pat plečia socialinio darbo tradicinius rėmus išryškindama darbą su jaunimu kaip atskirą socialinio darbo objektą. Praktika rodo, kad ši amžiaus grupė (14–29 m.), susidūrusi su sudėtingais gyvenimo iššūkiais, daugeliu atvejų paliekama savarankiškai ieškoti sprendimų, dėmesio prevencijai neskiriama, daugeliu atveju į jaunuolį atsigręžiama tik tuomet, kai reikia rimtų intervencinių sprendimų. Tarptautinėje erdvėje vis daugiau diskutuojama apie pozityvią ir nepriklausomą jaunimo politiką, kuri aprėpia ir socialinį darbą su jaunimu. Principai, kuriais siūloma remtis ją įgyvendinant, – pereiti nuo orientacijos į jaunų žmonių problemas ir probleminių jaunimo grupių prie normalizacijos, orientuotis į visą jaunimą; sudaryti geriausias galimybes startuoti; įgalinti, aktyvinti ir skatinti jaunus žmones dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

Šis žurnalo numeris skiriamas skirtingų klausimų jaunimo tematika aptarimui. Pirmiausia apžvelgsime, „kur jaunas žmogus yra“ – supažindinsime su jaunimo vertybių sistemos formavimosi ypatumais, su kokiomis egzistencinėmis problemomis gyvena jauni žmonės, pristatysime tarpusavio santykių tarp bendraamžių, įsigalėjus rašytinėms komunikacijos priemonėms, kaitos analizę. Sudarysime galimybę tiesiogiai susipažinti su praktikų gerąja patirtimi – patyriminio ugdymo metodo taikymo socialiniame darbe su pažeidžiamais jaunais žmonėmis galimybėmis. Leidinyje aptarsime, kaip socialinę atskirtį patiriantis jaunimas identifikuoja savo rūpesčius ir problemas bei ieško socialiai priimtinių būdų spręsti problemoms, trukdančioms jų sėkmingai socialinei integracijai. Skiriama dėmesio jaunimo savanorystės bei pilietinio aktyvumo temoms.

Šis žurnalo numeris – tai jaunimo temą nagrinėjančių tyrėjų, su jaunimu dirbančių praktikų ir sprendimus priimančių politikų pradėtos diskusijos, vykusios 2014 metų lapkričio mėnesį VDU nacionalinės mokslinės-praktinės konferencijos „Jaunimas globalioje visuomenėje: pokyčiai ir iššūkiai“ metu, tąsa. Konferencijoje buvo siekiama aptarti, su kokiais iššūkiais ir pokyčiais globalizacijos kontekste susiduria jaunimas bei identifikuoti jų įveikos galimybes. Gausus šio mokslinio-praktinio susitikimo dalyvių būrys priėmė bendrą rezoliuciją ir pristatė ją šalies politikos formuotojams (su rezoliucija galima susipažinti leidinio pabaigoje).

Tęsdami žurnalo tradiciją, pristatome interviu su socialinio darbo magistre Kristina Mačiulyte, kuri yra darbo su jaunimu ekspertė, A. C. „Patria“ organizacijos vadovė.

JORŪNĖ VYŠNIAUSKYTĖ-RIMKIENĖ,
ŠIO ŽURNALO NUMERIO REDAKTORĖ

REIKALAVIMAI STRAIPSNIAMIS

Etiniai. Priimami straipsniai, kuriuose analizuojamas įgalinimas, problemų sprendimas, galimybės, proveržiai. Atmetami straipsniai, išimtinai nukreipti į problemas ir jas sureikšminantys, turintys diskriminavimo požymių vienos ar kitos žmonių grupės atžvilgiu.

Kalbos taisyklingumo. Priimami tik taisyklinga lietuvių kalba parašyti straipsniai. Pageidautina, kad straipsnio kalbą būtų patikrinęs lietuvių kalbos redaktorius.

Aprobavimo ir kokybės. Straipsnį recenzuos mokslininkai ir praktikai. Straipsnio vertinimas remiasi keliais esminiais kriterijais: ar analizė aktuali socialinio darbo praktikai, ar pagrįsta, ar analizuojami problemų sprendimo būdai, metodai, ar straipsnio medžiaga originali ir autentiška, ar laikomasi etinių reikalavimų, ar vartojama tinkama profesinė kalba.

Techniniai. Straipsnių imtis – ne daugiau kaip 6 000 žodžių, anotacijai skiriama 50 žodžių, santraukai anglų kalba – nuo 250 iki 300 žodžių.

Struktūros. Straipsnį turi sudaryti anotacija, įvadas, analizė, išvados ir rekomendacijos, literatūros sąrašas (jame pateikiami tik tekste nurodyti šaltiniai), santrauka anglų kalba, duomenys apie autorių (vardas ir pavardė, darbovietė, pareigos, adresas, telefonas, el. paštas).

MUMS RAŠYKITE IR SKAMBINKITE:

Jonavos g. 66-305, LT-44191 Kaunas

Tel.: (8 37) 327 820, (8 37) 323 131, faks. (8 37) 327 823

El. p.: sdpm@smf.vdu.lt

<http://sd.vdu.lt>

SOCIALINIS DARBAS. PATIRTIS IR METODAI
2015 15 (1)

Redaktorė Dalia Rasteniene
Maketuotoja Zita Petrauskienė

2015 07 17. Tiražas 70 egz. Užsakymo Nr. K15-062

Išleido:

Vytauto Didžiojo universitetas
K. Donelaičio g. 58, LT-44248 Kaunas
www.vdu.lt | leidyba@bibl.vdu.lt

„Versus aureus“ leidykla
Rūdninkų g. 10, LT-01135 Vilnius
www.versus.lt | info@versus.lt